
NKA 14/25 Bruk av film i kirkeakademi-sammenheng
Saksdokument: a Bruk av film i kirkeakademi-sammenheng

Drøftingssak og erfaringsdeling

.

NKA 14/25 BRUK AV FILM I KIRKEAKADEMI-SAMMENHENG

De levende bildene har en unik innflytelse på måten vi drømmer, tenker og lever på. Film finnes i mange ulike former: Korte og lange, tegnefilmer, dokumentarer, spillefilmer osv. En film kan også sees som kunstuttrykk. Mange filmer er kunst på høyt nivå. De kan også tematisere viktige temaer på enestående måter. Filmer som belyser tro og eksistens, skyld og skam, og etiske konfliktsituasjoner, for å nevne noe. En film kan berøre og bevege. Alt degge gjør at vi vil oppfordre til å ta i bruk filmuttrykk i større grad enn i dag i medlemsakademiene, i tråd med målet om «å skape møteplasser for fordypning og meningsbrytning om evige spørsmål så vel som tidsaktuelle utfordringer» (NKAs vedtekter, § 1.1 b). Film er et sterkt medium. Kirkeakademiene ser viktigheten av film som en arena for å diskutere vanskelige samfunnsaktuelle spørsmål, og slik bidra til dialog om viktige og eksistensielle spørsmål på tvers av kulturer, religioner og livssyn.

Filmseminaret Den andres ansikt

NKA arrangerte i flere år Filmseminaret Den andres ansikt. Første gang var i 2009, og seminaret ble arrangert årlig til 2022. Seminaret fyller én til to dager med filmvisninger, innledninger og panelsamtaler. Bidragsyterne har vært representanter fra ulike tros- og livssynssamfunn, forfattere, filmskapere og forskere. Filmseminaret Den andres ansikt presenterte filmer som framstiller religion og livssyn på en troverdig og nyansert måte, og som tar opp tematikk og problemstillinger med relevans for alle tros- og livssynssamfunn. Gjennom filmseminaret ble det rettet søkelys mot hvorvidt filmer både kan øke innsikt i, og forståelsen for, religioner og livssyn, men også hvordan film kan forsterke stereotyper og fordommer.

Filmprisen Faith in Film

Faith in Film-prisen ble opprettet av Norske kirkeakademier, Tromsø kirkeakademi og KULT senter for kirke, kunst og kultur på initiativ fra Kjell Y Riise. Prisen ble første gang delt ut i 2017, og er blitt stadig viktigere og mer synlig.

Prisen velger en vinnerfilmen velges på følgende grunnlag:

Filmen skal engasjere og stimulere til refleksjon, kritikk og ettertanke om religionens plass i menneskers liv og i samfunnet

Filmen skal gi innsikt i livssynsspørsmål eller åndelighet

Filmen skal være av høy kunstnerisk kvalitet.

Prisen, et ikon malt i Karmel Kloster i Tromsø, deles ut av juryen i tilknytning til visningen av avslutningsfilmen på årets festival.

INTERFILM bidrar med å foreslå en internasjonal deltaker i juryen.

INTERFILM

NKA er medlem av International Interchurch Film Organisation (INTERFILM). Dette er et internasjonalt nettverk I skjæringspunktet kirke og film. INTERFILM søker å løfte frem

kinofilmens kunstneriske, åndelige og sosiale betydning, og ønsker å bidra til flere filmer med tematikk knyttet til åndelighet, kirke, teologi og religion og livssyn. INTERFILM er en økumenisk organisasjon.

Nettverket er til stede på internasjonale filmfestivaler, og deler ut flere priser. I tillegg til de mest kjente festivalene som Berlin, Cannes og Venezia, er INTERFILM representert på en hel rekke festivaler verden over, inklusive barnefilmfestivaler.

Bruk av film i medlemsakademiene

Å gjøre bruk av film i et kirkeforum/kirkeakademi, krever gjennomtenkning: Hva vil vi? Hvem ønsker vi å nå? Hvem skal vi samarbeide med?

Det er flere måter å ta i bruk film i medlemsakademiene, og ofte vil den omfatte mer enn en «ren» filmvisning. Det kan være naturlig å ha en kort introduksjon i forkant. Etter filmen kan det være et foredrag, en refleksjon eller en panelsamtale knyttet til filmens tematikk, eventuelt med innspill fra salen. Det kan også bygges ut med andre kunstneriske innslag, eller inngå i en temadag el. l.

Mange vegrer seg for og synes ikke de har tilstrekkelig kunnskap om hvordan man går fram.

Filmer er åndsverk, og dermed rettslig beskyttet. Rettighetene ved bruk av film må derfor alltid avklares i forkant.

Det er ulike måter å gå fram på, avhengig av hva slags film og hva slags arrangement.

1. Samarbeid med den lokale kinoen

Kinoen har kompetanse på film, og har både god teknikk og gode visningsrom. Å etablere kontakt med den lokale kinosjefen er derfor en god måte å gå fram på. Kinosjefene har oversikt over aktuelle filmer, og har en interesse av å knytte kontakt med nye grupper. Kinoene har en filmleieavtale med distributører som også gjør at de kan ta inngangspenger for visningen. Som regel vil det være naturlig å ha en samtale i kinoen, men en etter-samtale kan også finne sted et annet lokale sted.

2. Cinematek

Cinematek er en kino som har som oppgave å stimulere interessen for filmhistorie og filmkunst, ved å gjøre filmhistorien og nyere kvalitetsfilm tilgjengelig for publikum. I Norge finnes det cinematek i Oslo, Bergen, Trondheim, Kristiansand, Tromsø, Lillehammer og Stavanger. Cinematekene i Norge samarbeider om felles digitale visninger av utvalgte titler hele året. I likhet med andre kinoer, kan disse være gode samarbeidspartnere for spesielle filmvisninger, og arrangementer med samtale eller diskusjon i forbindelse med dem.

3. Filmklubb

En filmklubb er en ideell og frivillig forening med filmvisning som hovedaktivitet. Den drives ofte i samarbeid med den lokale kinoen eller andre kulturinstitusjoner. Den er

også en alternativ kino på mindre steder og i lokalmiljøer. Den er et visningssted som setter fokus både på filmhistoriens klassikere og nyere filmkunst, og et forum for møter mellom publikum og filmskapere, filmdebatt, studier og analyse av film. Norsk filmklubbforbund (NFF) er sammenslutningen av norske filmklubber for barn, ungdom og voksne.

NFF gir støtte til filmklubbenes arbeid. Det er mulig å samarbeide med en lokal filmklubb, der en slik finnes. Hvis ikke, er det også en mulighet å etablere seg som en filmklubb for å kunne motta støtte til visning av filmer. NFFs nettsider <https://filmklubb.no/> gir god oversikt over hvordan arbeidet i en filmklubb skjer. En liste med klubbene og kontaktpersoner ligger på deres nettsider.

4. Visning i egen regi

Når man viser film i et offentlig rom, trenger man en spesiell lisens. (Likeså med TV-programmer: Man må ha en lisens i tillegg til TV-lisensen eller TV-abonnementet). Dette gjelder både kirkeakademier, butikker, restauranter, barer, hoteller, klubber og skoler osv.

Det rettighetsmessige kan løses ved å betale en avgift (enten for en enkelt film eller en årsavgift) til MPLC Norge – se <https://no.mplc.com/>. MPLC forvalter rettigheter på vegne av en rekke såkalte rettighetshavere. Da kan man vise filmer uten å ta inngangspenger.

5. Hvordan finne frem til aktuelle filmer

Her er noen nettsider med ideer:

Tromsø internasjonale filmfestival (TIFF): <https://www.tiff.no/>

Film fra Sør: <https://www.filmfrasor.no/no>

Interfilm: <https://www.inter-film.org/>

Norsk filmklubbforbund: <https://filmklubb.no/wp/>

Cinemathek: Oslo: <https://www.cinemateket.no/>

Bergen: <https://www.cinemateketbergen.no/>

Trondheim: <https://cinemateket-trondheim.no/>

Kristiansand: <https://www.krscinemathek.no/>

Tromsø: <https://www.verdensteatret.no/>

Lillehammer: <https://www.lillehammerkino.no/program/cinemateket>

Stavanger: <https://www.odeonkino.no/cinemathek/>

Eksempel: Sandefjord

I Sandefjord har det i mange år blitt vist film, med Leif Rune Sundli som ildsjel. Der har man siden 2019 arrangert Kirkekinoen, som et samarbeid mellom Bugården og Sandefjord Kirkeakademi. Fra 2024 ble Kirkekinoen et felles tiltak for de fire bymenighetene i Sandefjord. Hver november arrangeres Kirkefilmfestivalen i Sandefjord. Filmarbeidet ledes av et filmutvalg med representanter fra alle menighetene.

Kirkekinoen har egen riggegruppe som rigger opp lydanlegget (høytalere, stativer og kabler.). Det er blitt kjøpt inn projektor og lerret (3m x 5m) som er fast montert
Kirkekinoen har to lisenser som er grunnlaget for filmforestillingene:
MPLC (mplc.no) og Norsk/Nordisk Film (Norwegian Film Lisens). (Leif Rune Sundli har tilbudt seg å forhandle fram 25% rabatt for de som ønsker å tegne en lisens hos MPLC.)

I Sandefjord er det også en gruppe konfirmanter som kalles "Filmkonfirmantene". Her blir film brukt til å anskueliggjøre ulike sider ved livet og kristentro.

Vi viser film for ulike grupper etter forespørsel eller samarbeider med, eksempelvis:

- Kongo-veteranene som var FN-soldater i Kongo på 1960-tallet
- Barneklubber/ferieklubber
- Filmprodusenter

Noen få eksempler på gode filmer og arrangementer:

Løvetann

Filmen Løvetann handler om et fattig rom-ektepar sin kamp om å overleve på gaten i Norge. Lengde: 40 minutter. Fredrikstad: Arrangement i samarbeid med Kirkens Bymisjon, Amnesty og filmfestivalen Nordic/Docs. Paneldeltagere: John Peder Egenæs, generalsekretær i Amnesty, Marit Nybø i Kirkens Bymisjon, Camilla Eidsvold og regissør Arne Gunnar Olsen. Moderator: Lasse Imrik i Kirkens Bymisjon. – Tilsvarende arrangement i Haugesund, hvor også Solfrid Molland bidro musikalsk. Gratis arrangementer.

Praying for Armageddon

Filmen Praying for Armageddon er en dokumentarfilm om høyreorienterte evangelikalske kristne i USA, og deres syn på verden, og især på Israel. Filmen har vært vist ved arrangementer i ulike kirkeakademier. I Tromsø ble den vist i samarbeid med Cinemateket. De tok ordinær billett. Etter visningen var det annonsert en samtale i regi av Tromsø kirkeakademi med mennesker som hadde kunnskap om Palestinakonflikten og om det kristne høyre i USA. Stor deltakelse.

Women Talking

Åpningsfilm på Kirkefilmfestivalen i Sandefjord, som skriver: Kvinner i alle aldre i et lukket religiøst samfunn er blitt dopet ned, overfalt og voldtatt gjentatte ganger. Hvordan møter de selv livet etterpå? Hvordan kan kvinner uten utdanning og ordforråd beskrive hva som har skjedd med dem? Og hvordan kan de komme videre med livet sitt? Skal de bare tilgi overgriperne og la ting fortsette å skje? Skal de bli værende og slåss? Eller skal de forlate kollektivet og oppleve å bli stengt ute fra Guds rike, som de har fått høre?

Filmen viser ingen overgrep og mennene er nesten ikke synlige i filmen. Det er kvinnes samtale som er viktig. De gir oss muligheten til å reflektere over flere spørsmål, som frihet og selvstendighet - og tilgivelse.

Festivalarrangør: Sandefjord kirkeakademi.